EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 17.7.2020.
COM(2020) 323 final

2020/0145 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o prekograničnim plaćanjima u Uniji (kodificirani tekst)

(Tekst značajan za EGP)

OBRAZLOŽENJE

1. U kontekstu Europe građana Komisija veliku važnost pridaje pojednostavnjenju i objašnjenju prava Unije kako bi ono bilo jasnije i pristupačnije građanima te kako bi se građanima dala mogućnost i prilika da ostvare svoja posebna prava koja su im njime dana.

   Taj cilj ne može se ostvariti sve dok brojne odredbe koje su nekoliko puta izmijenjene, često i znatno, ostaju razasute u različitim aktima, pa se moraju tražiti dijelom u izvornom aktu, a dijelom u aktima o izmjenama. Kako bi se pronašla pravila na snazi, potreban je opsežan istraživački rad i usporedba mnogih različitih akata.

   Zbog toga je od ključne važnosti i kodifikacija pravila koja su često mijenjana kako bi pravo bilo jasno i transparentno.

2. Komisija je 1. travnja 1987. donijela odluku[1] da će svojem osoblju dati uputu o tome da bi sve akte trebalo kodificirati nakon najviše deset izmjena, naglasivši kako je riječ o minimalnom zahtjevu te da bi odjeli morali nastojati kodificirati tekstove za koje su nadležni i u kraćim razmacima kako bi se osiguralo da su odredbe jasno i lako razumljive.

3. To je potvrđeno u Zaključcima predsjedništva Europskog vijeća u Edinburghu (u prosincu 1992.)[2] te je naglašena važnost kodifikacije jer se njome osigurava izvjesnost u pogledu prava koje se primjenjuje na određeni predmet u određeno vrijeme.

   Kodifikacija se mora obaviti u cijelosti u skladu s uobičajenim postupkom za donošenje akata Unije.

   Budući da se akti koji se kodificiraju sadržajno ne izmjenjuju, Europski parlament, Vijeće i Komisija sporazumjeli su se u međuinstitucijskom sporazumu od 20. prosinca 1994. da se za brzo donošenje kodificiranih akata može primijeniti ubrzani postupak.

4. Svrha je ovog prijedloga kodificirati Uredbu (EZ) br. 924/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o prekograničnim plaćanjima u Zajednici i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 2560/2001[3]. Novom uredbom nadomjestit će se razni akti koji su u nju ugrađeni[4]; u ovaj se prijedlog u cijelosti prenosi sadržaj akata koji se kodificiraju te se njime oni objedinjuju u jedan akt samo uz one formalne izmjene koje su potrebne za kodifikaciju.

5. Prijedlog kodifikacije izrađen je na temelju privremene konsolidacije, na 24 službena jezika Uredbe (EZ) br. 924/2009 i akata o njihovim izmjenama, koju je obavio Ured za publikacije Europske unije s pomoću sustava za obradu podataka. U slučajevima kada su člancima dani novi brojevi, korelacija između starih i novih brojeva prikazana je u tablici u Prilogu II. ovoj Uredbi.

---

1 COM(87) 868 PV.
2 Vidi Prilog 3. dijelu A. Zaključaka.
3 Unesena u zakonodavni program za 2020.
4 Vidi Prilog I. ovom prijedlogu.

↓ 924/2009 (prilagođeno)

2020/0145 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o prekograničnim plaćanjima u ⌦ Uniji ⌫ (kodificirani tekst)

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor ⌦ o funkcioniranju Europske unije ⌫, a posebno njegov članak ⌦ 114. stavak 1. ⌫,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrta zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europske središnje banke[5],

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora[6],

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

↓

(1) Uredba (EZ) br. 924/2009 Europskog parlamenta i Vijeća[7] značajno je izmijenjena nekoliko puta[8]. Radi jasnoće i racionalnosti tu bi uredbu trebalo kodificirati.

↓ 924/2009 uvodna izjava 1. (prilagođeno)

~~(2)~~ Za pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta i da bi se olakšala prekogranična trgovina unutar ⌦ Unije ⌫ ključno je da naknade za prekogranična plaćanja u eurima budu jednake naknadama za odgovarajuća plaćanja u državi članici.

5 SL C […], […], str. […].

6 SL C […], […], str. […].

7 Uredba (EZ) br. 924/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o prekograničnim plaćanjima u Zajednici i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 2560/2001 (SL L 266, 9.10.2009., str. 11.).

8 Vidjeti Prilog I.

↓ 924/2009 uvodna izjava 5. (prilagođeno)

(3) Ne preporučuje se primjenjivati načelo jednakosti naknada za platne instrumente koji su uglavnom ili isključivo u papirnatom obliku, kao što su čekovi, jer ih zbog njihove prirode, nije moguće obraditi tako učinkovito kao elektronička plaćanja.

↓ 924/2009 uvodna izjava 6. (prilagođeno)

(4) Načelo jednakosti naknada trebalo bi se primjenjivati na plaćanja koja su inicirana ili zaključena u papirnatom obliku ili u gotovini koja se u lancu plaćanja obrađuju elektronički, isključujući čekove, te na sve naknade izravno ili neizravno povezane s platnom transakcijom, uključujući naknade vezane uz ugovor. Neizravne naknade uključuju naknade za uspostavu trajnog naloga, ili naknade za korištenje platne kartice, ili debitne ili kreditne kartice, koje bi trebale biti jednake za nacionalne i prekogranične platne transakcije u ⌦ Uniji ⌫.

↓ 924/2009 uvodna izjava 7.

(5) Kako bi se spriječila rascjepkanost platnih tržišta, primjereno je primijeniti načelo jednakosti naknada. U tu svrhu, treba utvrditi nacionalno plaćanje s jednakim ili vrlo sličnim značajkama kao i prekogranično plaćanje za svaku kategoriju prekogranične platne transakcije. Trebalo bi omogućiti, između ostaloga, primjenu sljedećih kriterija za utvrđivanje nacionalnog plaćanja koje odgovara prekograničnom plaćanju: kanal koji se koristi za iniciranje, izvršavanje i zaključenje plaćanja, stupanj automatizacije, sva jamstva za plaćanje, status klijenta i odnos s pružateljem platnih usluga, ili upotrijebljeni platni instrument prema definiciji iz članka 4. točke 14. Direktive (EU) 2015/2366 Europskog parlamenta i Vijeća[9]. Navedene se kriterije ne bi trebalo smatrati iscrpnima.

↓ 924/2009 uvodna izjava 8. (prilagođeno)

(6) Nadležna tijela trebala bi izdati smjernice za utvrđivanje odgovarajućih plaćanja ako to smatraju potrebnim. Komisija kojoj, prema potrebi, pomaže Odbor za platni promet ⌦ osnovan u skladu s člankom 85. stavkom 1. Direktive 2007/64/EZ Europskog parlamenta i Vijeća[10] ⌫, trebala bi osigurati odgovarajuće upute i pomagati nadležnim tijelima.

[9] Direktiva (EU) 2015/2366 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o platnim uslugama na unutarnjem tržištu, o izmjeni direktiva 2002/65/EZ, 2009/110/EZ i 2013/36/EU te Uredbe (EU) br. 1093/2010 i o stavljanju izvan snage Direktive 2007/64/EZ (SL L 337, 23.12.2015., str. 35.).

[10] Direktiva 2007/64/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2007. o platnim uslugama na unutarnjem tržištu i o izmjeni direktiva 97/7/EZ, 2002/65/EZ, 2005/60/EZ i 2006/48/EZ te stavljanju izvan snage Direktive 97/5/EZ (SL L 319, 5.12.2007., str. 1.).

↓ 2019/518 uvodna izjava 4. (prilagođeno)

(7) Kako bi se olakšalo funkcioniranje unutarnjeg tržišta i ⌦ izbjegle ⌫ nejednakosti između korisnika platnih usluga u državama članicama europodručja i onih u državama članicama izvan europodručja u pogledu prekograničnih plaćanja u eurima, nužno je osigurati da su naknade za prekogranična plaćanja u eurima unutar Unije usklađene s naknadama za odgovarajuća nacionalna plaćanja izvršena u nacionalnoj valuti države članice u kojoj se nalazi pružatelj platnih usluga čije usluge koristi korisnik platnih usluga. Smatra se da se pružatelj platnih usluga nalazi u onoj državi članici u kojoj svoje usluge pruža korisniku platnih usluga.

↓ 2019/518 uvodna izjava 5. (prilagođeno)

(8) Naknade za preračunavanje valuta čine znatan trošak prilikom prekograničnih plaćanja kada se u državi članici platitelja i državi članici primatelja plaćanja upotrebljavaju različite valute. Člankom 45. Direktive (EU) 2015/2366 zahtijeva se da naknade i tečaj koji se primjenjuje budu transparentni, u članku 52. stavku 3. te direktive navode se zahtjevi u vezi s obavješćivanjem u pogledu platnih transakcija obuhvaćenih okvirnim ugovorom te su člankom 59. stavkom 2. te direktive obuhvaćeni zahtjevi u vezi s obavješćivanjem za stranke koje nude usluge preračunavanja valuta na bankomatu ili na prodajnom mjestu. Nužno je uvesti dodatne mjere kako bi se potrošače zaštitilo od prekomjernih naknada za usluge preračunavanja valuta i osiguralo da potrošači dobiju informacije koje su im potrebne kako bi odabrali najbolju opciju preračunavanja valuta.

↓ 2019/518 uvodna izjava 6. (prilagođeno)

(9) ⌦ Te ⌫ mjere trebale bi biti primjerene, odgovarajuće i ekonomične. Istodobno, u situacijama u kojima je platitelj suočen s različitim opcijama preračunavanja valuta na bankomatu ili na prodajnom mjestu, pružene informacije trebale bi omogućiti usporedbu kako bi platitelj mogao donijeti informiranu odluku.

↓ 2019/518 uvodna izjava 7.

(10) Kako bi se postigla usporedivost, naknade za preračunavanje valuta trebale bi za sva plaćanja na temelju kartica biti iskazane na isti način, odnosno kao postotne marže u odnosu na posljednje dostupne referentne devizne tečaje za euro koje je izdala Europska središnja banka (ESB). Marža će se možda morati temeljiti na tečaju koji proizlazi iz dvaju tečaja ESB-a u slučaju preračunavanja između dvije valute koje nisu euro.

↓ 2019/518 uvodna izjava 8. (prilagođeno)

(11) U skladu s općim zahtjevima u vezi s obavješćivanjem o naknadama za preračunavanje valuta koji su utvrđeni u Direktivi (EU) 2015/2366, pružatelji usluga

preračunavanja valuta moraju priopćiti informacije o svojim naknadama za preračunavanje valuta prije iniciranja platne transakcije. Stranke koje nude usluge preračunavanja valuta na bankomatu ili na prodajnom mjestu trebale bi pružiti informacije o svojim naknadama za takve usluge na jasan i pristupačan način, na primjer tako da svoje naknade istaknu na šalteru ili digitalno prikažu na terminalu ili zaslonu u slučaju kupnje na internetu. Uz informacije iz članka 59. stavka 2. Direktive (EU) 2015/2366 te bi stranke prije iniciranja plaćanja trebale pružiti izričite informacije o iznosu koji treba platiti primatelju plaćanja u valuti koju upotrebljava primatelj plaćanja te o ukupnom iznosu koji platitelj treba platiti u valuti računa platitelja. Iznos koji treba platiti u valuti koju upotrebljava primatelj plaćanja trebao bi biti iskazan kao cijena robe ⌦ ili ⌫ usluga koji se kupuju i mogao bi biti prikazan na blagajni, a ne na terminalu za plaćanje. Valuta koju primatelj plaćanja upotrebljava u pravilu je lokalna valuta, ali u skladu s načelom slobode ugovaranja u pojedinim slučajevima mogla bi to biti neka druga valuta Unije. Ukupan iznos koji platitelj treba platiti u valuti računa platitelja trebao bi se sastojati od cijene robe ili usluga i naknade za preračunavanje valuta. Osim toga, oba iznosa trebala bi biti zabilježena na potvrdi ili na nekom drugom trajnom mediju.

↓ 2019/518 uvodna izjava 9.

(12) U pogledu članka 59. stavka 2. Direktive (EU) 2015/2366, ako se na bankomatu ili na prodajnom mjestu nudi usluga preračunavanja valuta, platitelj bi trebao moći odbiti tu uslugu i umjesto toga platiti u valuti koju upotrebljava primatelj plaćanja.

↓ 2019/518 uvodna izjava 10.

(13) Kako bi se platiteljima omogućila usporedba naknada za pojedine opcije preračunavanja valuta na bankomatu ili na prodajnom mjestu, pružatelji platnih usluga platitelja trebali bi ne samo uvrstiti potpuno usporedive informacije o naknadama koje se primjenjuju za preračunavanje valuta u opće uvjete svojega okvirnog ugovora, već bi te informacije na lako razumljiv i dostupan način također trebali objaviti na elektroničkoj platformi koja je široko dostupna i lako pristupačna, a posebno na svojim internetskim stranicama za korisnike, svojim internetskim stranicama za e-bankarstvo i na svojim aplikacijama za mobilno bankarstvo. To bi omogućilo razvoj internetskih stranica za usporedbu kako bi potrošači lakše mogli uspoređivati cijene kada putuju ili kupuju u inozemstvu. Osim toga, pružatelji platnih usluga platitelja trebali bi upotrebom široko dostupnih i lako pristupačnih elektroničkih komunikacijskih kanala, kao što su SMS poruke, e-pošta ili slanje obavijesti putem aplikacije platitelja za mobilno bankarstvo, podsjetiti platitelje na naknade koje se primjenjuju za preračunavanje valuta kada se plaćanje na temelju kartica vrši u drugoj valuti. Pružatelji platnih usluga trebali bi se s korisnicima platnih usluga dogovoriti o elektroničkom komunikacijskom kanalu putem kojeg će pružati informacije o naknadama za preračunavanje valuta, vodeći računa o najefikasnijem načinu da te informacije dođu do platitelja. Pružatelji platnih usluga također bi trebali prihvaćati zahtjeve korisnika platnih usluga da ne primaju elektroničke poruke s informacijama o naknadama za preračunavanje valuta.

↓ 2019/518 uvodna izjava 11. (prilagođeno)

(14) Redoviti podsjetnici primjereni su u situacijama kada platitelj tijekom duljih razdoblja boravi u inozemstvu, na primjer kada je platitelj upućen na rad ili studira u inozemstvu ili ako platitelj redovito koristi karticu za kupnju na internetu u lokalnoj valuti. Obvezom slanja takvih podsjetnika bi se osigurala informiranost platitelja o različitim opcijama preračunavanja valuta.

↓ 924/2009 uvodna izjava 9. (prilagođeno)

(15) Važno je pojednostavniti izvršavanje prekograničnih plaćanja od strane pružatelja platnih usluga. U tom bi pogledu trebalo promicati standardizaciju, posebno što se tiče korištenja međunarodnog ⌦ identifikacijskog ⌫ broja računa ⌦ za plaćanje ⌫ (IBAN) i ⌦ poslovnog ⌫ identifikacijskog koda (BIC). Stoga je primjereno da pružatelji platnih usluga korisnicima platnih usluga dodijele IBAN i BIC za dotični račun.

↓ 924/2009 uvodna izjava 10. (prilagođeno)

(16) Kako bi se osigurala kontinuirana, pravovremena i učinkovita izrada statistike platne bilance ⌦ u okviru jedinstvenog područja plaćanja u eurima (SEPA) ⌫ poželjno ⌦ je ⌫ osigurati da i dalje bude moguće prikupiti lako dostupne podatke o plaćanjima, kao što su IBAN, BIC i iznos transakcije ili osnovne, agregirane podatke o plaćanjima za različite platne instrumente ako proces prikupljanja ne narušava automatiziranu obradu plaćanja i ako bi se mogao u potpunosti automatizirati. Ova Uredba ne utječe na obveze izvješćivanja za druge regulatorne svrhe, kao na primjer za sprečavanje pranja novca ili financiranje terorizma, ili za fiskalne potrebe.

↓ 924/2009 uvodna izjava 14.

(17) Nadležna tijela trebaju biti ovlaštena za učinkovito obavljanje svojih nadzornih dužnosti i poduzimanje svih potrebnih mjera kako bi osigurala da pružatelji platnih usluga ispunjavaju odredbe ove Uredbe.

↓ 924/2009 uvodna izjava 15. (prilagođeno)

(18) Kako bi se osigurala mogućnost korištenja pravne zaštite u slučaju nepravilne primjene ove Uredbe, države članice bi trebale utvrditi odgovarajuće i učinkovite pritužbene postupke i postupke rješavanja sporova za rješavanje svih sporova između korisnika platnih usluga i pružatelja platnih usluga. Također je važno da se odrede nadležna tijela i tijela za izvansudske pritužbene postupke i izvansudsko rješavanje sporova.

↓ 924/2009 uvodna izjava 16. (prilagođeno)

(19) Nužno je osigurati da nadležna tijela i tijela za izvansudske pritužbe i izvansudsko rješavanje sporova unutar ⌦ Unije ⌫ aktivno surađuju kako bi se neometano i pravodobno rješavali prekogranični sporovi na temelju ove Uredbe. Treba omogućiti da takva suradnja bude u obliku razmjene informacija o pravu ili pravnoj praksi u njihovoj nadležnosti, ili, ako je to primjereno, prijenosa ili preuzimanja pritužbenih postupaka i postupaka za rješavanje sporova.

↓ 924/2009 uvodna izjava 17.

(20) Nužno je da države članice propišu učinkovite, razmjerne i odvraćajuće sankcije u nacionalnom zakonodavstvu za nepridržavanje ove Uredbe.

↓ 924/2009 uvodna izjava 18. (prilagođeno)

~~(21)~~ Proširenje primjene ove Uredbe na druge valute osim eura imalo bi jasne koristi, posebno u odnosu na broj obuhvaćenih plaćanja. Kako bi se državama članicama koje nemaju euro kao svoju valutu omogućilo da prošire primjenu ove Uredbe na prekogranična plaćanja izražena u njihovoj nacionalnoj valuti, trebalo bi utvrditi postupak obavješćivanja.

↓ 2019/518 uvodna izjava 12. (prilagođeno)

(22) Komisija bi Europskom parlamentu, Vijeću, ESB-u i Europskom gospodarskom i socijalnom odboru trebala podnijeti izvješće o primjeni pravila o ujednačavanju troškova prekograničnih plaćanja u eurima s troškom nacionalnih transakcija u nacionalnim valutama te o učinkovitosti zahtjeva u vezi s obavješćivanjem o preračunavanju valuta koji su utvrđeni u ovoj Uredbi. Komisija bi također trebala analizirati daljnje mogućnosti – i tehničku izvedivost tih mogućnosti – proširenja pravila o jednakim naknadama na sve valute Unije te daljnjeg poboljšanja transparentnosti i usporedivosti naknada za preračunavanje valuta, kao i mogućnost da stranke koje nisu pružatelj platnih usluga platitelja onemoguće i omoguće opciju prihvaćanja preračunavanja valuta.

↓ 924/2009 uvodna izjava 22. (prilagođeno)

(23) ⌦ S obzirom na to da ⌫ države članice ne mogu u dovoljnoj mjeri postići ciljeve ove Uredbe ⌦ nego se ⌫, zbog njihovog opsega ili učinaka, oni mogu bolje postići na razini ⌦ Unije, Unija ⌫ može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti ⌦ utvrđenim u članku 5. ⌫ Ugovora ⌦ o Europskoj uniji ⌫. U skladu s načelom proporcionalnosti ⌦ utvrđenim u tom članku ⌫, ova Uredba ne premašuje okvire onoga što je nužno za postizanje tih ciljeva,

↓ 924/2009

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

Predmet i područje primjene

↓ 2019/518 članak 1. stavak 1. točka (a)

1. Ovom se Uredbom utvrđuju pravila o prekograničnim plaćanjima i transparentnosti naknada za preračunavanje valuta unutar Unije.

↓ 924/2009

2. Ova se Uredba primjenjuje na prekogranična plaćanja, u skladu s odredbama Direktive (EU) 2015/2366, koja su izražena u eurima ili u nacionalnim valutama država članica koje su dostavile svoju odluku o proširenju primjene ove Uredbe na svoju nacionalnu valutu u skladu s člankom 13.

↓ 2019/518 članak 1. stavak 1. točka (b)

Neovisno o prvom podstavku ovog stavka, članci 4. i 5. primjenjuju se na nacionalna i prekogranična plaćanja koja su izražena ili u eurima ili u nacionalnoj valuti države članice koja nije euro te koja uključuju uslugu preračunavanja valuta.

↓ 924/2009 (prilagođeno)

3. Ova se Uredba ne primjenjuje na plaćanja koja izvrše pružatelji platnih usluga za vlastiti račun ili u ime drugih pružatelja platnih usluga.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe, primjenjuju se sljedeće definicije:

(1) „prekogranično plaćanje” znači elektronički obrađena platna transakcija koja je inicirana od strane platitelja ili od strane primatelja plaćanja ili preko primatelja plaćanja pri čemu se platiteljev pružatelj platnih usluga i pružatelj platnih usluga primatelja plaćanja nalaze u različitim državama članicama;

(2) „nacionalno plaćanje” znači elektronički obrađena platna transakcija koja je inicirana od strane platitelja ili od strane primatelja plaćanja ili preko primatelja plaćanja, pri čemu se platiteljev pružatelj platnih usluga i pružatelj platnih usluga primatelja plaćanja nalaze u istoj državi članici;

(3) „platitelj” znači fizička ili pravna osoba koja ima račun za plaćanje i koja da suglasnost za izvršenje naloga za plaćanje s tog računa ili, ako račun za plaćanje ne postoji, fizička ili pravna osobu koja daje nalog za plaćanje;

(4) „primatelj plaćanja” znači fizička ili pravna osoba za koju su namijenjena novčana sredstva koja su predmet platne transakcije;

(5) „pružatelj platnih usluga” znači bilo koja kategorija ⌦ pravnih osoba ⌫ iz članka 1. stavka 1. Direktive (EU) 2015/2366 i fizičke ili pravne osobe iz članka 32. te Direktive, ali ne uključuje institucije navedene u članku 2. stavku 5. točkama 4. do 23. Direktive 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća[11] koje se koriste izuzećem za države članice, koje se ostvaruje u skladu s člankom 2. stavkom 5. Direktive (EU) 2015/2366;

(6) „korisnik platnih usluga” znači fizička ili pravna osoba koja se koristi platnom uslugom u svojstvu platitelja i/ili primatelja plaćanja;

(7) „platna transakcija” znači polaganje, prijenos ili podizanje novčanih sredstava koje je inicirano od strane platitelja ili od strane primatelja plaćanja ili preko primatelja plaćanja, bez obzira na bilo kakve temeljne obveze između platitelja i primatelja plaćanja;

(8) „nalog za plaćanje” znači instrukcija koju platitelj ili primatelj plaćanja podnosi svom pružatelju platnih usluga, a kojom se traži izvršenje platne transakcije;

↓ 2019/518 članak 1. stavak 2.

(9) „naknada” znači svaki iznos koji pružatelj platnih usluga zaračunava korisniku platnih usluga i koji je izravno ili neizravno povezan s platnom transakcijom, svaki iznos koji pružatelj platnih usluga ili stranka koja pruža usluge preračunavanja valuta zaračunava korisniku platnih usluga za uslugu preračunavanja valuta u skladu s člankom 59. stavkom 2. Direktive (EU) 2015/2366 ili kombinacija tih iznosa;

↓ 260/2012 članak 17. stavak 1.

(10) „novčana sredstva” znači novčanice i kovanice, knjižni novac i elektronički novac prema definiciji iz članka 2. stavka 2. Direktive 2009/110/EZ Europskog parlamenta i Vijeća[12];

↓ 924/2009

(11) „potrošač” znači fizička osoba koja djeluje izvan područja svoje trgovačke, poslovne ili profesionalne djelatnosti;

(12) „mikropoduzeće” znači poduzeće koje je u vrijeme sklapanja ugovora o platnoj usluzi poduzeće prema definiciji iz članka 1. i članka 2. stavaka 1. i 3. Priloga Preporuci Komisije 2003/361/EZ[13];

---

[11] Direktivom 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama i investicijskim društvima, izmjeni Direktive 2002/87/EZ te stavljanju izvan snage direktiva 2006/48/EZ i 2006/49/EZ (SL L 176, 27.6.2013., str. 338.).

[12] Direktiva 2009/110/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o osnivanju, obavljanju djelatnosti i bonitetnom nadzoru poslovanja institucija za elektronički novac te o izmjeni direktiva 2005/60/EZ i 2006/48/EZ i stavljanju izvan snage Direktive 2000/46/EZ (SL L 267, 10.10.2009., str. 7.).

[13] Preporuka Komisije 2003/361/EZ od 6. svibnja 2003. o definiciji mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća (SL L 124, 20.5.2003., str. 36.).

(13) „međubankovna naknada” znači naknada plaćena za svaku transakciju izravnog terećenja između platiteljevog pružatelja platnih usluga i pružatelja platnih usluga primatelja plaćanja;

(14) „izravno terećenje” znači platna usluga za terećenje platiteljevog računa za plaćanje, kada platnu transakciju inicira primatelj plaćanja na osnovi suglasnosti platitelja dane primatelju plaćanja, pružatelju platnih usluga primatelja plaćanja ili pružatelju platnih usluga samog platitelja;

(15) „shema izravnog terećenja” znači zajednički skup pravila, praksâ i standarda dogovorenih između pružatelja platnih usluga za izvršenje transakcija izravnog terećenja.

Članak 3.

Naknade za prekogranična plaćanja i odgovarajuća nacionalna plaćanja

---

↓ 2019/518 članak 1. stavak 3. točka (a)

1. Naknade koje pružatelj platnih usluga zaračunava korisniku platnih usluga za prekogranična plaćanja u eurima jednake su naknadama koje taj pružatelj platnih usluga zaračunava za odgovarajuća nacionalna plaćanja jednake vrijednosti u nacionalnoj valuti države članice u kojoj se nalazi pružatelj platnih usluga čije usluge koristi korisnik platnih usluga.

↓ 2019/518 članak 1. stavak 3. točka (b)

2. Naknade koje pružatelj platnih usluga zaračunava korisniku platnih usluga za prekogranična plaćanja u nacionalnoj valuti države članice koja je dostavila svoju odluku o proširenju primjene ove Uredbe na svoju nacionalnu valutu u skladu s člankom 13. jednake su naknadama koje taj pružatelj platnih usluga zaračunava korisnicima platnih usluga za odgovarajuća nacionalna plaćanja jednake vrijednosti i u istoj valuti.

↓ 924/2009

3. Pri procjenjivanju visine naknada za prekogranično plaćanje, za potrebe udovoljavanja stavku 1., pružatelj platnih usluga utvrđuje odgovarajuće nacionalno plaćanje.

Nadležna tijela izdaju smjernice za utvrđivanje odgovarajućih nacionalnih plaćanja ako smatraju da je to potrebno. Nadležna tijela aktivno surađuju u Odboru za platni promet osnovanom u skladu s člankom 85. stavkom 1. Direktive 2007/64/EZ kako bi se osigurala usklađenost smjernica za odgovarajuća nacionalna plaćanja.

↓ 2019/518 članak 1. stavak 3. točka (d)

4. Stavci 1. i 2. ne primjenjuju se na naknade za preračunavanje valuta.

↓ 2019/518 članak 1. stavak 4.

Članak 4.

Naknade za preračunavanje valuta povezane s transakcijama na temelju kartica

1. U pogledu zahtjeva u vezi s obavješćivanjem o naknadama za preračunavanje valuta i primjenjivom tečaju, kako je utvrđeno u članku 45. stavku 1., članku 52. stavku 3. i članku 59. stavku 2. Direktive (EU) 2015/2366, pružatelji platnih usluga i stranke koje pružaju usluge preračunavanja valuta na bankomatu ili na prodajnom mjestu, kako je navedeno u članku 59. stavku 2. te direktive, iskazuju ukupne naknade za preračunavanje valuta kao postotnu maržu u odnosu na posljednje dostupne referentne devizne tečaje za euro koje je izdala Europska središnja banka (ESB). Ta marža mora se priopćiti platitelju prije iniciranja platne transakcije.

2. Pružatelji platnih usluga također moraju marže iz stavka 1. objaviti na razumljiv i lako dostupan način na elektroničkoj platformi koja je široko dostupna i lako pristupačna.

3. Uz informacije iz stavka 1., stranka koja pruža usluge preračunavanja valuta na bankomatu ili na prodajnom mjestu mora platitelju prije iniciranja platne transakcije dati sljedeće informacije:

(a) iznos koji bi trebalo platiti primatelju plaćanja u valuti koju upotrebljava primatelj plaćanja;

(b) iznos koji bi trebao platiti platitelj u valuti računa platitelja.

4. Stranka koja pruža usluge preračunavanja valuta na bankomatu ili prodajnom mjestu mora jasno prikazati informacije iz stavka 1. na bankomatu ili na prodajnom mjestu. Prije iniciranja platne transakcije ta stranka također obavješćuje platitelja o mogućnosti plaćanja u valuti koju upotrebljava primatelj plaćanja te da preračunavanje valuta naknadno izvršava pružatelj platnih usluga platitelja. Informacije iz stavaka 1. i 3. moraju se platitelju također staviti na raspolaganje na trajnom mediju nakon iniciranja platne transakcije.

5. Pružatelj platnih usluga platitelja šalje platitelju elektroničku poruku s informacijama iz stavka 1. za svaku platnu karticu koju je pružatelj platnih usluga platitelja izdao platitelju i koja je povezana s istim računom, bez nepotrebnog odgađanja nakon što pružatelj platnih usluga platitelja zaprimi nalog za plaćanje za podizanje gotovine na bankomatu ili za plaćanje na prodajnom mjestu koji je izražen u bilo kojoj valuti Unije različitoj od valute računa platitelja.

Neovisno o prvom podstavku, takva poruka šalje se jednom u svakom mjesecu u kojem pružatelj platnih usluga platitelja od platitelja primi nalog za plaćanje izražen u istoj valuti.

6. Pružatelj platnih usluga dogovara se s korisnikom platnih usluga o elektroničkom komunikacijskom kanalu ili kanalima koji su široko dostupni i lako pristupačni i putem kojih će pružatelj platnih usluga slati poruku iz stavka 5.

Pružatelj platnih usluga mora korisnicima platnih usluga ponuditi mogućnost da onemogući opciju primanja elektroničkih poruka iz stavka 5.

Pružatelj platnih usluga i korisnik platnih usluga mogu se dogovoriti da se stavak 5. i ovaj stavak ne primjenjuju u cijelosti ili djelomično ako korisnik platnih usluga nije potrošač.

7. Informacije iz ovog članka pružaju se bez naplate naknade te na neutralan i razumljiv način.

↓ 2019/518 članak 1. stavak 5.

Članak 5.

Naknade za preračunavanje valuta u vezi s kreditnim transferima

1. Kada pružatelj platnih usluga platitelja nudi uslugu preračunavanja valuta u vezi s kreditnim transferom, kako je definiran u članku 4. točki 24. Direktive (EU) 2015/2366, koji je iniciran izravno online koristeći internetske stranice ili aplikaciju za mobilno bankarstvo pružatelja platnih usluga, pružatelj platnih usluga, u odnosu na članak 45. stavak 1. i članak 52. stavak 3. te direktive, platitelja prije iniciranja platne transakcije na jasan, neutralan i razumljiv način obavješćuje o procijenjenim naknadama za usluge preračunavanja valuta koje se primjenjuju na taj kreditni transfer.

2. Pružatelj platnih usluga prije iniciranja platne transakcije priopćuje platitelju na jasan, neutralan i razumljiv način procijenjeni ukupan iznos kreditnog transfera u valuti računa platitelja, uključujući sve naknade za transakcije i sve naknade za preračunavanje valuta. Pružatelj platnih usluga također mora priopćiti procijenjeni iznos koji se primatelju plaćanja šalje u valuti koju primatelj plaćanja upotrebljava.

↓ 924/2009 (prilagođeno)

Članak 6.

Mjere za pojednostavnjenje automatizacije plaćanja

1. Pružatelj platnih usluga, ako je to primjenljivo, korisniku platnih usluga priopćava ⌦ međunarodni identifikacijski broj računa za plaćanje ⌫ (IBAN) korisnika platnih usluga i ⌦ poslovni identifikacijski kod ⌫ (BIC) pružatelja platnih usluga.

Osim toga, ako je to primjenljivo pružatelj platnih usluga, navodi IBAN korisnika platnih usluga i BIC pružatelja platnih usluga u izvacima s računa ili njihovim prilozima.

Pružatelj platnih usluga korisniku platnih usluga besplatno pruža informacije koje se traže u skladu s ovim stavkom.

↓ 260/2012 članak 17. stavak 3. točka (b) (prilagođeno)

2. Pružatelj platnih usluga može korisniku platnih usluga zaračunati dodatne naknade uz one koje su zaračunate u skladu s člankom 3. stavkom 1. ako taj korisnik naloži pružatelju platnih usluga da izvrši prekogranično plaćanje bez priopćavanja IBAN-a i, prema potrebi, i u skladu s Uredbom (EU) br. 260/2012 Europskog parlamenta i Vijeća[14], odgovarajućeg BIC-a za račun za plaćanje u drugoj državi članici. Te naknade moraju biti primjerene i u skladu s troškovima. One moraju biti dogovorene između pružatelja platnih usluga i korisnika platnih usluga. Pružatelj platnih usluga pravodobno obavješćuje korisnika platnih usluga o iznosu dodatnih naknada prije nego što takav dogovor postane obvezujući za korisnika platnih usluga.

[14] Uredba (EU) br. 260/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. ožujka 2012. o utvrđivanju tehničkih i poslovnih zahtjeva za kreditne transfere i izravna terećenja u eurima i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 924/2009 (SL L 94, 30.3.2012., str. 22.).

↓ 924/2009 (prilagođeno)

3. Prema potrebi, s obzirom na prirodu dotične platne transakcije, pri svakom izdavanju računa za robu i usluge u ⌦ Uniji ⌫ dobavljač robe i usluga koji prihvaća plaćanja obuhvaćena ovom Uredbom svojim klijentima priopćava svoj IBAN i BIC svoga pružatelja platnih usluga.

Članak 7.

Obveze izvješćivanja o platnoj bilanci

↓ 260/2012 članak 17. stavak 4. (prilagođeno)

1. Države članice ukidaju nacionalne obveze izvješćivanja na osnovi namire za statistiku platne bilance koje vrijede za pružatelje platnih usluga u vezi s platnim transakcijama njihovih klijenata.

↓ 924/2009 (prilagođeno)

2. Ne dovodeći u pitanje stavak 1., države članice mogu prikupljati agregirane podatke ili druge odgovarajuće lako dostupne podatke, pod uvjetom da takvo prikupljanje ne utječe na automatiziranu obradu plaćanja i da ga pružatelji platnih usluga mogu u cijelosti automatizirati.

Članak 8.

Nadležna tijela

Države članice imenuju nadležna tijela odgovorna za osiguranje usklađenosti s ovom Uredbom.

Države članice obavješćuju Komisiju bez odlaganja o svim promjenama u vezi s ⌦ nadležnim ⌫ tijelima ⌦ obaviještenim u skladu sa člankom 9., stavkom 2., Uredbe (EZ) br. 924/2009 ⌫.

Države članice od nadležnih tijela zahtijevaju da učinkovito prate usklađenost s ovom Uredbom i poduzimaju sve potrebne mjere za osiguranje takve usklađenosti.

Članak 9.

Pritužbeni postupci za navodna kršenja ove Uredbe

1. Države članice utvrđuju postupke koji korisnicima platnih usluga i drugim zainteresiranim stranama omogućuju podnošenje pritužbi nadležnim tijelima u vezi s navodnim kršenjem odredaba ove Uredbe od strane pružatelja platnih usluga.

2. Prema potrebi, i ne dovodeći u pitanje pravo na pokretanje postupka pred sudom u skladu s nacionalnim procesnim pravom, nadležna tijela obavješćuju podnositelja pritužbe o postojanju izvansudskih pritužbenih postupaka i postupaka izvansudskog rješavanja sporova utvrđenih u skladu s člankom 10.

Članak 10.

Izvansudski pritužbeni postupci i postupci za izvansudsko rješavanje sporova

1. Države članice utvrđuju odgovarajuće i djelotvorne izvansudske pritužbene postupke i postupke za izvansudsko rješavanje sporova između korisnika platnih usluga i njihovih pružatelja platnih usluga u vezi s pravima i obvezama koje proizlaze iz ove Uredbe. U te svrhe države članice, imenuju ⌦ nadležna ⌫ tijela.

2. Države članice obavješćuju Komisiju bez odlaganja o svim promjenama u vezi s tijelima ⌦ obaviještenim u skladu sa člankom 11. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 924/2009 ⌫.

3. Države članice mogu odrediti da se ovaj članak primjenjuje samo na korisnike platnih usluga koji su potrošači ili mikropoduzeća. U tom slučaju države članice o tome obavješćuju Komisiju.

Članak 11.

Prekogranična suradnja

Nadležna tijela i tijela odgovorna za izvansudske pritužbene postupke i postupke za izvansudsko rješavanje sporova iz različitih država članica, navedena u člancima 8. i 10. aktivno i ekspeditivno surađuju u rješavanju prekograničnih sporova. Države članice osiguravaju da dođe do takve suradnje.

Članak 12.

Sankcije

Države članice utvrđuju pravila o sankcijama koje se primjenjuju na kršenje ove Uredbe i poduzimaju sve potrebne mjere za osiguranje njihove provedbe. Sankcije moraju biti ⌦ učinkovite, proporcionalne ⌫ i odvraćajuće. Države članice obavješćuju Komisiju bez odlaganja o svim izmjenama koje utječu ⌦ na pravila i mjere obaviještene u skladu sa člankom 13. Uredbe (EZ) br. 924/2009 ⌫.

Članak 13.

Primjena na druge valute osim eura

Država članica koja nema euro kao svoju valutu i koja odluči proširiti primjenu ove Uredbe na svoju nacionalnu valutu, o tome obavješćuje Komisiju. Ta se obavijest objavljuje u *Službenom listu Europske unije*. Proširena primjena ove Uredbe stupa na snagu 14 dana nakon takve objave.

🡻 2019/518 članak 1. stavak 6. (prilagođeno)

Članak 14.

Preispitivanje

1. Do 19. travnja 2022. Komisija podnosi Europskom parlamentu, Vijeću, ESB-u i Europskom gospodarskom i socijalnom odboru izvješće o primjeni i učinku ove Uredbe, koje posebno sadržava:

(a) evaluaciju načina na koji pružatelji platnih usluga primjenjuju članak 3. ove Uredbe;

(b) evaluaciju razvoja opsegâ i naknada za nacionalna i prekogranična plaćanja u nacionalnim valutama država članica i u eurima od ⌦ datuma ⌫ donošenja Uredbe (EU) 2019/518 Europskog parlamenta i Vijeća[15] ⌦, odnosno, 19. ožujka 2019. ⌫;

(c) evaluaciju učinka članka 3. ove Uredbe na razvoj naknada za preračunavanje valuta i drugih naknada povezanih s platnim uslugama i na platitelje i na primatelje plaćanja;

(d) evaluaciju procijenjenog učinka izmjene članka 3. stavka 1. ove Uredbe, kako bi se obuhvatile sve valute država članica;

(e) evaluaciju načina na koji pružatelji usluga preračunavanja valuta primjenjuju zahtjeve u vezi s obavješćivanjem utvrđene u člancima 4. i 5. ove Uredbe i nacionalnom zakonodavstvu kojim se provodi članak 45. stavak 1., članak 52. stavak 3. i članak 59. stavak 2. Direktive (EU) 2015/2366, te jesu li ta pravila povećala transparentnost naknada za preračunavanje valuta;

(f) evaluaciju toga jesu li se i u kojoj mjeri pružatelji usluga preračunavanja valuta suočili s poteškoćama u praktičnoj primjeni članaka 4. i 5. ove Uredbe i nacionalnog zakonodavstva kojim se provodi članak 45. stavak 1., članak 52. stavak 3. i članak 59. stavak 2. Direktive (EU) 2015/2366;

(g) analizu troškova i koristi komunikacijskih kanala i tehnologija koje pružatelji usluga preračunavanja valuta koriste ili koji su im dostupni, a kojima se može dodatno poboljšati transparentnost naknada za preračunavanje valuta, uključujući evaluaciju toga postoje li određeni kanali koje bi pružatelji platnih usluga trebali biti obvezni nuditi za slanje informacija iz članka 4.; ta analiza uključuje i procjenu tehničke izvedivosti istodobnog otkrivanja informacija iz članka 4. stavaka 1. i 3. ove Uredbe, prije iniciranja svake transakcije, za sve opcije preračunavanja valuta dostupne na bankomatu ili na prodajnom mjestu;

(h) analizu troškova i koristi uvođenja mogućnosti da platitelji blokiraju opciju preračunavanja valuta koju nudi stranka koja nije pružatelj platnih usluga platitelja na bankomatu ili na prodajnom mjestu te da promijene svoje odabrane opcije u tom pogledu;

(i) analizu troškova i koristi uvođenja zahtjeva da pružatelj usluga platnog prometa platitelja, prilikom pružanja usluga preračunavanja valuta u vezi s pojedinačnom platnom transakcijom, primjenjuje tečaj preračunavanja valuta koji se primjenjuje u trenutku iniciranja transakcije pri obračunu i namirenju transakcije.

2. Izvješće iz stavka 1. obuhvaća barem razdoblje od 15. prosinca 2019. do 19. listopada 2021. U njemu se uzimaju u obzir specifičnosti raznih platnih transakcija, pri čemu se posebno razlikuju transakcije inicirane na bankomatu i na prodajnom mjestu.

Pri pripremi svojeg izvješća Komisija se može koristiti podacima koje su države članice prikupile u vezi sa stavkom 1.

[15] Uredba (EU) 2019/518 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. ožujka 2019. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 924/2009 u pogledu određenih naknada za prekogranična plaćanja u Uniji i naknada za preračunavanje valuta (SL L 91, 29.3.2019., str. 36.).

↓ 924/2009 (prilagođeno)

Članak 15.

Stavljanje izvan snage

Uredba (EZ) br. ⌦ 924/2009 ⌫ stavlja se izvan snage.

Upućivanja na Uredbu stavljenu izvan snage smatraju se upućivanjima na ovu Uredbu ⌦ i čitaju se u skladu s korelacijskom tablicom iz Priloga II ⌫.

Članak 16.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu ⌦ 20. travnja 2021. ⌫

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Europski parlament	*Za Vijeće*
Predsjednik	*Predsjednik*